

MUINAISJÄÄNNÖKSEN HOITOSUUNNITELMA

Nakkila Rieskaronmäki

Satakunnan Museo

SIJAINTI JA YLEISKUVAUS

Nakkila Rieskaronmäki, muinaisjäännösrekisterissä numerolla 531010035

Koordinaatit (ETRS-TM35FIN)

P: 6819375 I: 235832

Peruskartta:

114305 Kaasmarkku

Tilat

531-418-2-90 Kaivomäki

Maanomistajat

Seppo Mäkelä

Esko Mäkelän kp (edustajana Seppo Mäkelä)

Yleiskuvaus

Nakkilan Rieskaronmäki on Suomen tunnetuin pronssikautinen asuinpaikka- ja röykkiökompleksi. Rieskaronmäen muinaisjäännösalue sijaitsee Nakkilan pohjoisosassa Anolan kylässä aivan lähellä Ulvilan rajaa. Alueen maisema on pienipiirteistä: tasaisia peltoaukeita, joita halkovat metsäiset moreenimäet ja -saarekkeet.

Ympäristöstään kohoavalla, maastonmuodoiltaan vaihtelevalla moreeniharjanteella on 12 kiviröykkiötä sekä kolme rakennuksen pohjaa, jotka Satakunnan Museo/Unto Salo on tutkinut vuosina 1960 -1964. Rieskaronmäen röykkiöt ja rakennukset on tehty kahden vähäisen mäenkumpareen sivuille ja päälle. Talonpohja sijaitsee mäen rinteeseen tasatulla terassilla, korkeimman kumpareen päällä on alueen kookkain kiviröykkiö.

Rieskaronmäen muinaisjäännösalue on poikkeuksellisen hyvin tutkittu ja löytöaineisto on runsas. Löytöjen sekä C14 –ajoitusten perusteella muinaisjäännöskompleksi ajoittuu pronssikauden loppupuoliskolle.

Rieskaronmäen muinaisjäännösalue on kuulunut Museoviraston muinaisjäännösten hoito-ohjelmaan, mutta säännöllinen hoito päättyi vuonna 2009.

Kohteen nykytila

Rieskaronmäellä tehtiin uudistus- ja harvennushakkuita talvella 1998. Vanhaa kuusikkoa harvennettiin, mutta muinaisjäännösalueelle jätettiin melko runsaasti puustoa. Kuusissa on kuitenkin ollut tyvilahoa ja monet ovat kuolleet ja kuivuneet pystyyn. Vuosittain alueelle on tullut tuulenkaatoja. Hoidon päättymisen jälkeen kaatuneita puita ei ole raivattu pois ja nykytilassa muinaisjäännösalueella on sikin sokin useita kymmeniä suurien puiden runkoja. Osa puista on kaatuneena röykkiöiden ja rakennusten pohjien päälle. Puiden ylös nousseet juurakot ovat paikoin rikkoneet ennallistettujen röykkiöiden rakenteita.

Harvennuksen jälkeen valon lisääntyminen on aiheuttanut alueelle voimakasta heinittymistä ja aluskasvillisuuden runsastumista. Avoimet alueet ovatkin vadelma- ja nokkoskasvustojen peittämiä. Myös lehtipuiden vesakkoa ja jo melko kookkaitakin nuoria puita kasvaa röykkiöiden läheisyydessä sekä rakennusten pohjien päällä. Erityisesti talon perustusten päällä kasvaa tiheää nuorta kuusikkoa.

Talon pohjan päälle on kaatunut useita kuusia.

LUONNONARVOT

Topografia

Rieskaronmäen röykkiöt sijaitsevat kahden vähäisen mäenkumpareen päällä ja sivuilla. Maasto on hyvin epätasaista ja kivistä. Osa röykkiöistä on rakennettu mäen korkeimmille kohdille, toisaalta röykkiöitä on myös alempana rinteissä. Metsäistä mäenharjannetta ympäröivät pienehköt peltoaukeat.

Kasvisto

Metsätyyppi on lehtomainen kangas, puusto kuusikkoa. Suuri osa kuusista on iäkkäitä ja niitä vaivaa tyvilaho - useat kuuset ovat kuolleita ja pystyyn kuivuneita. Pensaskerroksessa runsaasti nuorta puustoa. Aluskasvillisuudessa lehtomaisia piirteitä: oravanmarjaa, kieloa, ketunleipää, sananjalkaa.

Maankäyttö

Talousmetsää. Ei yleiskaavaa.

Maisemamaakunta:

Ala-Satakunnan viljelyseutu

KOHTEN HYÖDYNTÄMINEN

Kulumisherkkyyys

Ei erityisen kulumisherkkää.

Kulkuohjeet

Anolantieltä (mt 2440) käännytään hannunvaakunakyltin kohdalta Kaasmarkuntielle, n. 4 km jälkeen käännytään jälleen hannunvaakunakyltin kohdalta oikealle Suomalaisentielle. Tien kääntyessä jyrkästi oikealle jatketaan suoraan Meskasen talolle, jossa kulkua ohjaa mustapohjainen viitta. Kierretään Meskasen ulkorakennusten vasemmalta puolelta ja ajetaan tien päähän, josta viitoitettu polku.

Kulku alueelle on ongelmallinen. Nykyinen reitti kulkee ulkopuolisen piha-alueen halki. Läpikulku on sallittua, mutta vierailevista ryhmistä ja esim. bussilla ajamisesta tulee ilmoittaa ja sopia ennalta.

Varustus

Polku pysäköintialueelta muinaisjäänösalueelle. Ei kohdeopasteita.

Käyttömahdollisuudet

Käyttömahdollisuudet pienimuotoisena nähtävyy- ja opetuskohteena ovat hyvät, mutta sekä viitoitusta että kohdeopasteita tarvitaan. Nykyisen kulkureitin käyttöoikeus tulee selvittää.

HOITOSUUNNITELMA

Hoitotavoitteet

Tavoitteena on huolehtia Rieskaronmäen yleisestä siisteydestä ja pitää alue avoimena. Röykkiöiden sekä rakennusten perustusten rakenteet säilytetään näkyvillä. Koska alueen puusto on hyvin vanhaa, tuulenkaatojen raivaamista on tehtävä vuosittain. Polkujen kunnosta huolehditaan ja ne pidetään avoimina. Tavoitteena on lisäksi vakiinnuttaa kulku alueelle sekä parantaa sekä viitoitusta että opastusta itse kohteella. Rieskaronmäen muinaisjäänöskompleksi on tärkeimpiä pronssikautisia kohteita koko maassa.

Hoito-ohje

Muinaisjäänösalueelle kaatuneet puut raivataan pois. Rungot karsitaan ja oksat kasataan ja kuljetetaan sivummalle metsään. Mikäli maanomistaja ei ole halukas kuljettamaan puiden runkoja pois, ne katkotaan ja siirretään pois muinaisjäänösalueelta tai ainakin kulkureiteiltä ja rakenteiden läheisyydestä. Ylös nousseita juurakkoja pyritään varovasti painamaan takaisin alas. Muutamassa kohdassa juurakot ovat rikkoneet röykkiöiden kiveystä. Kiviä voidaan laittaa takaisin paikoilleen, sillä kaikki röykkiöt on tutkittu ja ennallistettu.

Röykkiöiden rakenteet puhdistetaan lisäksi vesovasta kasvillisuudesta, pudonneista oksista ja risuista. Jatkossa myös röykkiöiden välitön ympäristö pidetään siistinä ja kasvillisuus matalana. Talon perustuksen alueelta pyritään poistamaan kaikki nuoret puut. Aivan

pienimpiä kuusentaimia voidaan poista juurineen käsin kiskomalla, mutta varttuneemmat taimet katkaistaan joko oksasaksilla tai raivaussahalla, mutta mahdollisimman läheltä maan pintaa. Raivausjäte kerätään pois ja hävitetään metsään.

Muinaisjäännösalueen keskellä oleva aukio raivataan: nuoria lehtipuita poistetaan ja vadelma- ja nokkoskasvusto niitetään. Aukiolle voidaan jättää kasvamaan joitakin puita, jotka eivät peitä näkyvyyttä.

Jatkossa hoitoalueella tehdään vuosittain vesakon raivaus, jossa röykkiöiden ja rakennusten perustusten päältä ja lähiympäristöstä poistetaan kaikki vesova kasvillisuus. Huolehditaan näkyvyyden säilymisestä eri röykkiöiden välillä koko muinaisjäännösalueella sekä pidetään polut kunnossa.

Hoitosuunnitelmaa toteuttaa

Lions Club Olavi

Hoitosuunnitelman päiväys ja laatija

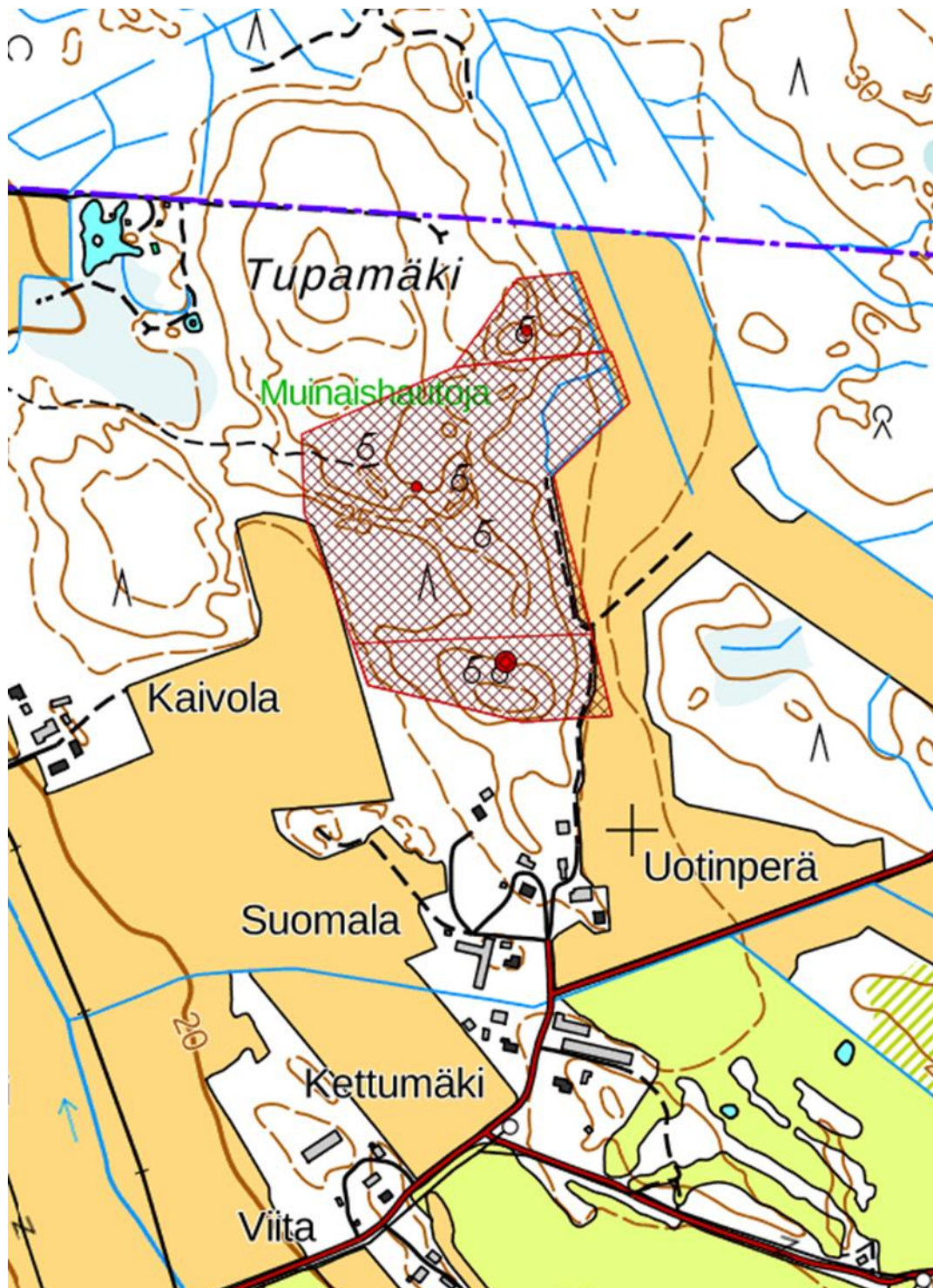
22.10. 2021

Leena Koivisto / Satakunnan Museo

Keskellä kuvaa Rieskaronmäen talonperustus, taustalla vasemmalla näkymättömissä alueen suurin röykkiö.

NAKKILAN RIESKARONMÄEN MUINAISJÄÄNNÖSALUEEN SIJAINTI

NAKKILAN RIESKARONMÄEN HOITOALUE – rajattu sinisellä

